

19 RECHTBANKEN VOOR 50 JAARLIJKSE UITLEVERINGSVERZOEKEN?

Sinds 12 mei 2004 is de Overleveringswet¹ van kracht. Veel van de klassieke verzoeken tot uitlevering zullen dan ook plaatsmaken voor verzoeken tot overlevering, namelijk verzoeken afkomstig uit de 25 lidstaten van de EU. Op grond van artikel 1, sub g van de Overleveringswet worden deze uitsluitend behandeld door (een speciale kamer van) de rechtbank te Amsterdam. De wetgever heeft op grond van verschillende redenen besloten om slechts één rechtbank bevoegd te maken². Nu het overgrote gedeelte van de uitleveringsverzoeken afkomstig is uit EU-lidstaten is de vraag hoeveel klassieke uitleveringsverzoeken er nog zullen komen. Gegeven de hoeveelheid landen met wie Nederland nog klassieke uitleveringsverdragen heeft, is de verwachting dat dit er slechts weinig zullen zijn. Zo waren van de 389 in 2002 aan Nederland gerichte verzoeken er minder dan 50 afkomstig uit niet EU-landen.

Nu de Uitleveringswet niet gewijzigd is, betekent dit dat elke rechtbank uitleveringsverzoeken zal blijven behandelen, hoe weinig dit er per arrondissement op jaarbasis ook zullen zijn (50 zaken verdeeld over 19 arrondissementen zijn er nog geen drie per arrondissement per jaar). De vraag is dan waarom elke rechtbank nog steeds uitleveringsverzoeken zou moeten blijven behandelen en waarom al deze verzoeken ook niet behandeld worden door één rechtbank, bij voorkeur de rechtbank Amsterdam. Immers, een rechtbank die uitleveringsverzoeken, soms komende uit niet altijd even makkelijk te doorgronden landen als Moldavië (in elk geval één in 2003, zie Hoge Raad 25 mei 2003, LJN-nummer: AO8387) of Mauritanië (één in 2002) zal moeten behandelen is relatief veel tijd kwijt met het zich telkens opnieuw verdiepen in de Uitleveringswet en de geldende jurisprudentie. De vraag is of dat behalve de efficiency en de kwaliteit van de rechtspraak de belangen van de opgeëiste persoon ten goede komt. Deze zal immers telkens bijgestaan moeten worden door een (piket)advocaat terwijl die advocaat nauwelijks ervaring zal kunnen hebben met uitleveringsverzoeken in dat arrondissement.

Daarbij komt dat het voor de opgeëiste persoon niet of nauwelijks uitmaakt welke rechtbank het verzoek behandelt, terwijl hij wel de eis mag stellen dat zijn zaak behandeld wordt door deskundige rechters

Daarenboven is er ook niets op tegen om alle uitleveringsverzoeken te laten behandelen door de rechtbank te Amsterdam die nu eenmaal toch al het overgrote gedeelte van de buitenlandse verzoeken tot overlevering c.q. uitlevering behandelt, waardoor verwacht mag worden dat daar veel kennis aanwezig is. Dit geldt eens te meer nu veel van de te nemen beslissingen onder de Overleveringswet op zijn minst gelijksoortig zijn aan die van de Uitleveringswet. Dat de rechtbank Amsterdam door ook de verzoeken onder de Uitleveringswet te moeten behandelen overbelast zou worden is, gegeven de geringe aantallen, uiterst onwaarschijnlijk. Het lijkt dan ook de hoogste tijd om de Uitleveringswet, zulks middels een kleine wetswijziging, aan te passen.

Wellicht is het dan tevens verstandig om, gegeven het feit dat er jegens de beslissing van de rechtbank in een overleveringsprocedure geen cassatie mogelijk is, verder te bepalen dat die speciale kamer van de rechtbank te Amsterdam niet slechts bestaat uit drie leden doch uit vijf leden, zodat inbreng van de nodige wetenschappers als rechter- plaatsvervaarders verzekerd kan zijn en er, vergelijkbaar met de speciale kamers van Gerechtshoven (de Penitentiaire kamer, de Pachtkamer en de Ondernemingskamer), een aanzienlijk groter gezag van de uitspraken uit zal kunnen gaan. Een kleine wetswijziging zou reeds voldoende zijn om dit te bereiken. De belangen van de opgeëiste personen, waaronder ook Nederlanders, die uit - of overgeleverd moeten worden, zijn daarvoor groot genoeg.

G.P. Hamer en W.R. Jonk

verbonden aan Cleerdin & Hamer advocaten te Amsterdam

¹ Staatsblad 2004, 195

² Memorie van Toelichting, Kamerstukken II 29042, nr. 3, p. 7